

Мета:

- виховувати в учнів почуття доброти, чуйності, милосердя, поваги до своїх батьків, старших людей;
- формувати активну життєву позицію, яка проявляється в дієвій допомозі знедоленим, немічним, стареньким;
- формувати в учнів уміння формувати моральні судження;
- виховувати високі моральні якості.

Епіграф

***Нам би про душу хоч не забувати,
Нам би хоч трохи добрими бути.***

Вступне слово вчителя

Людяність, милосердя, добро. Такі знайомі нам ці слова. Все частіше ми говоримо про них, а чи кожна душа відкрита для добра?

Чомусь сьогодні наше суспільство заражене вірусом егоїзму, зла і жорстокості. Зачерствіли людські серця, заросли ряскою байдужості до чужого горя, чужої біди. Нині великий вплив на формування моральних якостей підлітків має преса і телебачення. Багато фільмів пропагують жорстокість, насильство, злобу, ненависть.

Де ж поділись ті риси, які з давніх-давен жили в характері нашого народу: чуйність і справедливість, уміння розділити чужий біль, допомогти знедоленому, нещасному, поділитись шматком хліба, захистити старість і немічність, розрадити самотніх.

Але що потрібно зробити для того, щоб ці згадані слова, добрі звички і традиції збереглися навіки?

Невже для того, щоб виіскрити доброту з наших сердець, потрібні землетрус, повінь чи Чорнобильська катастрофа? Хіба без них не можна бути

милосердним? Хіба в звичайному плині днів немає людей, які потребують допомоги?

Напевне, треба менше говорити про добро, а просто проявляти милосердя до тих, хто потребує підтримки.

Не говори про доброту,
Коли ти сам нею не сяєш,
Коли у radoщах витаєш,
Забувши про чужу біду.

Кажуть, про зрілість суспільства можна судити з того, як воно ставиться до дітей і людей літнього віку. Адже старі люди — наше минуле, а діти — майбутнє.

В Україні проживає майже 2 млн. самотніх людей. Така вже їхня доля залишитися у чотирьох стінах сам на сам із своїми проблемами, хворобами. І не лише самотні люди потребують уваги до себе. Часто рідні діти і онуки цураються своїх стареньких. Постає запитання : що це? Невихованість? Дефіцит совісті?

А може ми думаємо, що старість обмине нас?

Тож не будемо байдужими.

Тему виховної години ви дізнаєтесь, коли послухаете старовинну легенду про мудреця і подумаете над його словами:

ЛЕГЕНДА

Ця історія трапилась дуже давно у старовинному місті, де мешкав один мудрець.

Слова про його мудрість розійшлась далеко за межі міста. Та жив у тому місті один чоловік, який заздрив славі мудреця. І от вирішив він придумати таке запитання, щоб мудрець не зміг на нього відповісти. Пішов чоловік на узлісся, спіймав метелика , заховав його в долонях і

подумав: «Спитаю я в мудреця: скажи, який метелик у мене в руках – живий чи мертвий». Якщо він скаже «живий», я стисну долоні, і метелик помре; а якщо скаже «мертвий» я розкрию долоні, і метелик полетить. Ось тоді всі зрозуміють, хто з нас розумніший.

Так усе і сталося. Зловивши метелика, лихий чоловік попрямував до мудреця і запитав: «Який метелик у мене: живий чи мертвий?»

І мудрець, який і справді був дуже розумною людиною відповів: «Усе в твоїх руках, чоловіче».

Учитель: Як ви гадаєте, що мав на увазі мудрець?

— Від вибору чоловіка залежатиме життя метелика.

Учитель: Який прихований зміст цієї легенди?

— Від людини залежить, чого у світі стане більше – добра чи зла.

Щоб учні повніше прониклись даною темою, зрозуміли її значимість і актуальність, їм було запропоновано об'єднатись в групи і представити своє бачення доброти.

Як це вдалося нашим групам, вирішувати нашим шановним гостям.

I ГРУПА

Є дуже багато слів, які можна зіставити зі словами «добро», але ми зупинимося на таких.

Добро – внутрішній психічний стан людини.

Душевна щедрість – стан людини, яка радо надає допомогу, нічого не шкодує для інших, і нічого не чекає взамін.

Добра душа – чуйна, щедра, спокійна людина.

Доброчинність – зроблене добро, надання допомоги іншим, корисний вчинок.

Добра людина – та, яка в різноманітних життєвих ситуаціях, свідомо вибираючи між добром і злом, здатна поступитись власними інтересами, бажаннями, комфортом заради інших.

Як бути доброзичливим:

- бути комфортним у спілкуванні;
- не критикувати інших;
- підтримувати у важку хвилину;
- не шкодувати добрих слів;
- не бути егоїстом;
- не конфліктувати;
- радіти чужим успіхам.

Абсолютні цінності людини

(книжка з листків різного кольору)

- Жити в світі за законами добра.

- Розрізняти добро і зло
- У будь-яких життєвих ситуаціях залишатися Людиною.
- Ніколи не втрачати віри.
- Пам'ятати добро.
- Будьте вище від пліток, заздрощів, інтриг, образ.
- Навчіться прощати всім, а собі ніколи.
- Не втрачати самоповаги, умійте володіти собою.
- Пам'ятайте, найкраще слово те, яке не сказане.
- Найкоротша відстань між людьми – усмішка.
- Не задавайте людям страждань.
- Будьте людяними і справедливими.

Нехай потреба робити добро переросте у щоденну потребу.

II ГРУПА

Максим Горький якось сказав, що диваки прикрашають світ.

ІНСЦЕНУВАННЯ

«Диваки – рятівники світу»

Вчитель Поглянь, це мабуть, один із тих диваків, який з'явився, щоб прикрасити наш світ.

Учень 1 Він із ліхтарем удень!

Учень 2 Хто ти і що шукаєш у нашому храмі науки серед білого дня з ліхтарем?

Діоген Я- грецький філософ Діоген і прийшов до вас з IV століття до вашої ери. Я шукаю людину!

Учень 1 Ну й дива! Він шукає людину, а хіба ж ти не зустрів по дорозі сюди тисячі людей? Хіба ж ти без ліхтаря не бачиш, яка перенаселена наша планета. Куди б ти не пішов чи поїхав, то ніде розминуться з людьми.

Діоген Так, я бачу, що всі маєте вигляд людей. Але мати вигляд неважко, а от бути людиною важко. Чи знаєте ви, що значить бути людиною.

Учень 2 Бути благородним.

Учень 1 Горіти заради іншого, як горить свічка.

Учень 2 Бути надією для будь-якого подорожнього.

Учень 1 Допомогати іншим, турбуватись один про одного.

Учень 2 Допомогати кожному в біді.

Учень 1 В наш час також є багато прекрасних і благородних людей.

Діоген Я задоволений. Я ще бачу у вас людяність і заповідаю вам: будьте людьми, а я піду шукати далі.

Я вірю в силу доброти,
Добро завжди сильніше злого,
Дає наснагу, щоб цвісти
І світу обирать дорогу.

Я вірю в силу доброти,
Що на торжку не продається,
Що кривди розбива пласти,
Красою тулиться до серця.

Я вірю в силу доброти,
Що має долю роботящих,
Що хоче, щоб і я, і ти,
І все було у світі кращим.

III ГРУПА

*Є поміж нас багаті й бідні
Кому що треба, доля не пита,
Та є дві речі всім нам необхідні:
У світі мир, а в душах – доброта.*

СКРИНЯ МУДРОСТІ

(з висловами відомих людей)

«...Щоб повірити в добро, треба почати робити його... І ця твоя діяльність запалить у тебе любов до людства, яка і буде наслідком твоєї діяльності, спрямованої на добро»

Л. Толстой

Раз добром зігріте серце
Вік не прохолоне.

Т. Г. Шевченко

Добре бачить тільки серце,
Найголовніше очам не видно.

Екзюпері

Люди, невже вам не страшно,
Поспішіть, відверніть зло,
Щоб глуха байдужість
Вам на совість каменем не лягла!

Расул Гамзатов

Треба, щоб за дверима кожної задоволеної, щасливої людини стояв хто-небудь із молотком і постійно нагадував би стуком, що є нещасні...

Антон Чехов

Якщо ти байдужий до страждань інших, не заслуговуєш назви людини.

Сааді

Життя коротке, поспішайте творити добро!

О. Довженко

IV ГРУПА

Легенда про добро і зло

Жили на вулиці двоє сусідів. Одного разу один зробив іншому велике зло. Ображений чоловік, прагнучи відповісти помстою, вирушив до мудреця за порадою. Що ж мудрець йому запропонував? Відповісти зловмиснику добром! Сусід послухався, а у відповідь знову був «нагороджений» злом. Мудрець і тут порадив не шкодувати добра. Сусід ще раз послухався, віддячив добром. Але через деякий час у відповідь отримав зло. Сусід прийшов до мудреця і той знову йому сказав віддячити добром.

— Але я вже стомився віддячувати йому добром, — заперечив сусід.

— Якщо зловмисник не стомився від зла, то чому ти стомився від добра? — відповів йому мудрець.

Мудрець сказав: живи, добро звершай

Та нагород за це не вимагай.

Лише в добро і вищу правду віра

Людину відрізня від мавпи й звіра.

Нехай ця істина стара:

Людина починається з добра.

V ГРУПА

ПРИСЛІВ'Я

Від доброго слова і лід розмерзає.

Гостре словечко коле сердечко.

Рана загоїться, зле слово – ніколи.

Добре слово краще, ніж готові гроші.

Добрі вісті не лежать на місці.

Добрий чоловік – надійніше кам'яного мосту.

Все добре приймай, а зла уникай.

Не одяг красить людину, а добрі діла.

До доброї криниці стежка утоптана.

Хто людям добра бажає, той і собі має.

Добру людину бджола не жалить.

Життя дане на добрі справи.

Злий не вірить, що є добрі люди.

Що посієш, те й пожнеш.

У доброї людини і півень несеться.

Чужим добром не збагатієш.

Сварка до добра не доводить.

Так треба жити, щоб нікому зла не чинити.

Добре ім'я – найкраще багатство.

За добро добром і платять.

Краще добро робити, ніж гарно говорити.

Добре діло твори сміливо.

Добрі діла тихо ходять, а злі як дзвони дзвонять.

Від добра добра не чекають.

Без доброго діла немає доброго імені.

Роби добро скільки можеш – від цього не занеможеш.

Добре далеко розходиться, а лихе ще далі.

Добро не пропадає, а зло вмирає.

Він такий добрий, що в ложці води втопив би.

Світ не без добрих людей.

Хто не чинить лихого, тому не страшно нічого.

Добра думка – половина діла.

Добре роби – добре буде й тобі.

Доброму скрізь добре.

Добре слово дім будує, а зле – руйнує.

Добре слово людини, що дощ у посуху.

VI ГРУПА

ЗЕРНА ДОБРОТИ

Щоб заняття дало гарні плоди, ми пропонуємо посіяти зерна доброти
від усієї душі

Ми віримо, що ці зерна не пропадуть безслідно, а проростуть у великий
колос добра, честі і людяності.

Тож, люди на Землі,

Спішіть добро творити,

Щоб нам не згинуть у морі зла,

Щоб кожен міг серед краси прожити

І царстві справедливості й добра.

ПІДСУМОК

Створимо серце доброти

Вчитель. Добро живе в серці кожного з нас і це так прекрасно і неповторно!
Ми можемо творити добро своїми руками! Ми- творці добра на
всій землі!
Настала незвичайна мить. Саме зараз ми створимо усі разом велике
серце доброти, вклавши у нього зі своїх сердець затонку добра!

Учень 1 Я вважаю, що добро починається з батьківських сердець. Кожна
мати, виховуючи своє дитя, не шкодує тепла, ніжності, любові
свого серця! Я шаную своїх батьків, вдячна їм за те, що вони
подарували мені життя! Батьки – мої друзі і порадники! Щоб жили
довго і щасливо на цій землі, треба шанувати своїх батьків. **Тому я
віддаю у серце доброти сердечко поваги, вдячності та шани
батькам.**

Роби добро, мені казала мати –
І чисту совість не віддай за шмати!
Благословенний мамин заповіт
Ніхто в мені не зможе поламати.

Учень 2 Я хочу підсилити його життєдайність своєю частинкою доброти, яка
завжди присутня у взаєморозумінні між людьми.

Зрозумійте мене,
Я ж людина на цій Землі,
З неповторними струнами неба.
Ви почуйте всі радощі мої ,
А засуджувати мене не треба!

Ви послухайте музику серця мого:
В двоголоссі звучить туга й щастя.
Я прагну, щоб ви зрозуміли мене,
Вірю, що в доброті це Вам вдасться!

Ось моє сердечко взаєморозуміння.

Учень 3 Співчуваю, серцем співчуваю я чужому горю і біді,
Руку допомоги простягаю всім, хто потребує на путі.
Не пройду з байдужістю повз горе, в цьому зміст мого життя,
Вселю віру тим, хто упав духом, у прекрасне й світле майбуття.

Візьміть моє сердечко співчуття та допомоги.

Учень 4 Кожен з нас повинен зробити вибір – як чинити в тих чи інших
ситуаціях. Який шлях обирати в житті – добра чи зла? Кожен із
нас вирішує для себе сам!
Чи ти замислювався про ціну буття,
Про те, що і від тебе теж залежить,
Яким же буде наше майбуття?
Про що ти мрієш,
Те тобі й належить!

Знайди себе, посій і прорости,
Зійди зорею над землею ясно,
Адже залишити у вічності сліди
Добра, любові, миру так прекрасно!

Я хочу додати до серця доброти сердечко вибору.

Учень 5 Лише добро прагне миру і злагоди з усіма! Добро ніколи не буде
свого щастя на чужій біді. ***Тому сердечко миру і злагоди я вкладаю
у серце доброти.***

Не лінуйтеся робити добро,
Лише зла не бажайте нікому,
Бо воно, як велика гора,
Стане вам на шляху земному.
І заступить навколишній світ,
Зробить серце жорстоким, холодним.
Ви з любов'ю живіть з юних літ,
Будьте чуйним, веселим і добрим.

Учитель . Биття нашого серця доброти все гучніші та гучніші, його ніжний голос сягає наших сердець.

Учень 6 Пам'ятайте! Основою будь-яких добрих справ повинна бути любов. Хай Любов завжди буде у центрі вашого серця, вашої доброти.

Любов на світі не одна.
Вона земна і незамінна,
Вона, як сонце, як зоря,
Завжди горить і не згора.

Тож і я додаю до серця доброти сердечко любові і хочу, щоб вона «розлилася рікою» у кожену добру справу і в усій повноті увійшла у ваші серця!

Учень 7 Я помічаю, що добра навколо нас стає більше, а ніж зла. У моєму серці народжується віра і надія, що прекрасна у людині переможе потворне, що завтрашній день буде кращим за попередній. Присягаюсь залишатись вірним ідеалам доброти. Виношу з серця вірність доброти

І обіцяю вірність цю плекати:
Всіх шанувати, всім нести тепло,
Завжди добро всім людям дарувати.

Я дарую серцю доброти вірність свого серця.

Учень 8 Мені так добре і спокійно на душі. Мені не хочеться згадувати про образи та непорозуміння. Я не ображаюсь ні на кого, я прошу пробачення у всіх, кого образив. Пробачте мені, будь-ласка !

Зі свого серця я віддаю саме цінне- уміння прощати.

Учень 9 А мені так хочеться щось зробити, допомогти комусь! І мені не шкода часу, який витрачу на це. Я хочу бути причетною до щастя і успіху інших.

Якщо поруч є людина,
Що в тяжку негожу днину,
Допоможе і розрадить,
Прихистить і щось порадить,
Тоді й в хаті оберіг,
Запашний лежить пиріг
Й паляниця на столі,
Мир і спокій на землі

Я дарую серце підтримки

Учень 10 Я стала бачити красу добра в усьому!
Писати хочу вірші та пісні.
Я намалюю вам добро з любов'ю,
Творити хочу щастя на землі!
Врятує світ краса –

Завжди ми так говорим.
Тепер врятує світ лиш доброта,
Бо однієї вже краси занадто мало,
Бо стільки всюди зла –
Людина вже не та.

Учитель Я вдячна вам за ті частинки, які ви відірвали від ваших сердець і віддали для створення серця доброти.

Яке ж серце ми отримали:

- любляче;
- чуйне;
- ніжне;
- здатне вибачати;
- здатне сподіватись;
- відкрите для всіх;
- вірне;
- здатне творити добро;

Знайте, що доброта є чистою криницею, черпайте з неї!

І не була б доброта добротою, якби не віддавала себе іншим.

(роздають сердечка гостям)